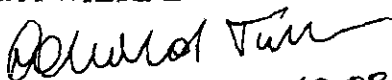

ZATWIERDZAM

KOPIA

WYCIĄG

Donald TUSK

10.08.2010

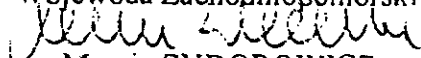
Prezes Rady Ministrów

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej wykonywania zadań obronnych
w Województwie Zachodniopomorskim
przeprowadzonej w dniach 17 - 21 maja 2010 r.

Z protokołem zapoznałem się:

Wojewoda Zachodniopomorski

Marcin ZYDOROWICZ

Kontrola kompleksowa wykonywania zadań obronnych w Województwie Zachodniopomorskim realizowana była w dniach 17 – 21 maja 2010 r. na zasadach określonych w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych* (Dz. U. Nr 16, poz. 151 z późn. zm.) oraz w oparciu o szczegółowy plan niniejszej kontroli.

Kontrolę realizował Zespół Kontrolny w składzie:

Przewodniczący:	Pan	IDZIK Marcin	Podsekretarz Stanu w MON
Z-ca Przewodniczącego:	Pan	RYBAK Stanisław	Dyrektor DSiPO MON
Sekretarz Zespołu:	plk	OLEARCZYK Sławomir	Szef Oddziału DSiPO MON

Członkowie Zespołu:

.....
.....

Kontroli poddano następujące komórki i jednostki organizacyjne:

.....
.....

Zagadnienia poddane kontroli:

.....

Przebieg kontroli pozwala stwierdzić, że zasadnicze jej cele zostały osiągnięte.

Zebrany materiał umożliwia dokonanie oceny, tak stanu realizacji zadań obronnych w województwie, jak i wskazanie działań służących doskonaleniu przygotowań obronnych w kontrolowanych obszarach.

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych wszelkie uwagi szczegółowe przekazywano bezpośrednio właściwym osobom z jednostek i komórek organizacyjnych podlegających kontroli wraz z propozycjami sposobu prowadzenia dalszych działań w kontrolowanych obszarach przygotowań obronnych.

Zespół Kontrolny spotkał się z dużą pomocą w realizacji zadań kontrolnych, tak ze strony osób reprezentujących kierownictwo i komórki organizacyjne Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (ZUW), jak też przedstawicieli samorządu terytorialnego, administracji zespolonej, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych. We wszystkich kontrolowanych podmiotach spotkano się z dużym zrozumieniem ważności

problematyki obronnej i poczyniono wszelkie działania, aby umożliwić realizację czynności kontrolnych. Przejawiało się to między innymi dyspozycyjnością kadry kierowniczej kontrolowanych komórek i jednostek organizacyjnych oraz pracowników merytorycznych. Udostępniono także wytworzoną na potrzeby przygotowań obronnych dokumentację.

W WYNIKU PRZEPROWADZENIA CZYNNOŚCI KONTROLNYCH W POSZCZEGÓLNYCH OBSZARACH ZESPÓŁ STWIERDZIŁ, CO NASTĘPUJE:

Ad. 1) Tworzenie warunków do realizacji zadań obronnych

Działalność obronną w Województwie Zachodniopomorskim w latach 2008 – 2010 prowadzono w oparciu o dokumenty formalno – prawne, a także o wydawane przez Wojewodę dokumenty planistyczne, programowe oraz wykonawcze, które tworzyły właściwe warunki do organizowania i realizacji zadań obronnych w ramach działalności bieżącej.

Dokumentami, na podstawie których realizowana jest działalność obronna w województwie, są:

- *Statut Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.....;*
- *Regulamin Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.....;*
- *Regulamin Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na okres kryzysu, zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.....;*
- *Koncepcja organizowania przygotowań obronnych w Województwie Zachodniopomorskim w czasie pokoju (zatwierdzona przez Wojewodę Zachodniopomorskiego);*
- *Wytyczne Wojewody Zachodniopomorskiego w sprawie doskonalenia systemu obronnego Województwa (wydawane corocznie na rok kalendarzowy);*
- *Plan zasadniczych zamierzeń w dziedzinie obronności (wydawany jako załącznik do Wytycznych...);*

Najważniejszym dokumentem normującym problematykę przygotowań obronnych w województwie jest *Koncepcja organizowania przygotowań obronnych w Województwie Zachodniopomorskim w czasie pokoju*. Należy stwierdzić, że w sposób prawidłowy zidentyfikowano i ujęto w niej wszystkie właściwe dla województwa zadania obronne, które następnie przypisano kierownikom komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie organizacji, nadzoru i koordynacji, stosownie do ich kompetencji. Zapisy ogólne *Koncepcji* ... zostały uszczegółowione poprzez opisanie poszczególnych zadań obronnych, wskazanie wykonawców oraz określenie przedsięwzięć, których realizacja winna zapewnić osiągnięcie zakładanego poziomu przygotowań obronnych w województwie.

Stwierdzono, że na szczeblu samorządu terytorialnego (województwa, powiatu, gminy) również opracowano stosowne koncepcje realizacji zadań obronnych. Niemniej w ocenie Zespołu do dokumentów tych, w sposób zbyt bezpośredni, przenosi się ustalenia wynikające z nadrzędnej Koncepcji..., co powoduje, że nie w pełni odzwierciedlają one zadania obronne właściwe dla tych organów. Przekłada się to tym samym na małą skuteczność wytworzonych dokumentów w merytorycznym wsparciu poszczególnych organizatorów przygotowań obronnych.

Kolejnym dokumentem kierującym przygotowaniem obronnym w województwie są wydawane corocznie *Wytyczne Wojewody Zachodniopomorskiego w sprawie doskonalenia systemu obronnego Województwa*, których adresatami są kierownicy jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Wojewodę, administracji zespolonej oraz jednostek samorządu terytorialnego. Ujmuje się w nich ocenę realizacji zadań obronnych za rok ubiegły oraz wytycza główne kierunki przygotowań obronnych w województwie. Uzupełnieniem części opisowej *Wytycznych...* jest *Plan zasadniczych zamierzeń w dziedzinie obronności* na dany rok, który uszczegóławia zadania w poszczególnych obszarach przygotowań obronnych.

W ocenie Zespołu przyjęty sposób ustalania i wytyczania głównych kierunków przygotowań obronnych w województwie należy uznać za prawidłowy.

Analiza regulaminów organizacyjnych kontrolowanych urzędów (administracji rządowej i samorządowej) wskazuje, że problematyka realizacji zadań obronnych, ujęta w przepisach normatywnych oraz dokumentach wydanych przez Wojewodę Zachodniopomorskiego, nie budzi większych zastrzeżeń. Stwierdzono, że w większości kontrolowanych jednostek organizacyjnych administracji publicznej zadania obronne w ramach nadzoru przypisano kierownikom tych jednostek, a w zakresie planowania, organizowania i realizacji z zasady powierzano komórkom oraz stanowiskom ds. obronnych. W związku z powyższym, celem zapewnienia płynnej i skutecznej realizacji zadań obronnych w urzędach, należałoby podjąć działania zmierzające do szerszego włączenia innych komórek lub stanowisk w problematykę przygotowań obronnych.

Ad. 2) Planowanie obronne, w tym:

Planowanie operacyjne

Zespół stwierdził, że plan operacyjny funkcjonowania Województwa Zachodniopomorskiego oraz plany operacyjne funkcjonowania jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego opracowano zgodnie z *Wytycznymi Wojewody Zachodniopomorskiego z 5 sierpnia 2005 r. do opracowania planów operacyjnych*

funkcjonowania organów samorządu terytorialnego. Tym samym procesem tym objęto łącznie 158 jednostek samorządu terytorialnego oraz inne organy administracji rządowej.

Proces planowania operacyjnego poprzedzono cyklem szkoleń z zakresu metodologii i trybu sporządzenia planów operacyjnych. Objęto nim pracowników komórek organizacyjnych urzędu wojewódzkiego, jednostek organizacyjnych administracji zespolonej, samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców, którym powierzono zadanie opracowania dokumentacji.

Poziom merytoryczny opracowanych dokumentów oraz znajomość zasad planowania operacyjnego Zespół ocenił na poziomie dobrym. Ujęte w planach oraz kartach realizacji zadań operacyjnych procedury działania są realne i opierają się na obowiązujących strukturach organizacyjnych i funkcjonalnych urzędów. Nielicznie stwierdzone niedociągnięcia, sprowadzały się głównie do zbyt ogólnego opisu procedur działania, co w sytuacji ich uruchomienia może przysporzyć wykonawcom określone problemy. Ponadto wykonawcom kart realizacji zadań operacyjnych, sprawia trudność prawidłowe opisanie zadań operacyjnych zawartych w tych kartach. Zespół stwierdził, że wskazane niedociągnięcia dotyczyły głównie tych jednostek organizacyjnych, w których odpowiedzialność za ich wykonanie przypisano tylko pracownikom do spraw obronnych. Niezależnie od stwierdzonych uchybień należy stwierdzić, że zadania i przedsięwzięcia w zakresie koordynacji procesu planowania operacyjnego prowadzone w stosunku do organów administracji zespolonej, samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców realizowane są właściwie i wynikają z obowiązujących aktów prawnych, otrzymanych wytycznych oraz przyjętych harmonogramów pracy.

W ocenie Zespołu za cenną inicjatywę należy uznać podpisanie przez Wojewodę porozumień z Szefem WSzW w Szczecinie, Komendantami Nadodrzańskiego i Morskiego Oddziału Straży Granicznej, Dowódcą Wielonarodowego Korpusu Północno – Wschodniego w Szczecinie, Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie oraz Dowódcą 12 DZ, w ramach których uzgodniono sposób zapewnienia warunków na rzecz realizacji zadań ujętych w planie operacyjnym funkcjonowania województwa.

Programowanie obronne

Na podstawie przedłożonych do kontroli *PPPO-07, Aneksu do PPPO-07, PPPO-09* stwierdzono, że dokumenty te zostały wykonane w sposób zgodny z przesłanymi przez Ministerstwo Obrony Narodowej *metodykami opracowania programów pozamilitarnych przygotowań obronnych*, a także we właściwym czasie uzgodnione z Ministrem Obrony Narodowej.

Zespół stwierdził, że organizacja zbierania informacji na potrzeby opracowania narodowych kwestionariuszy pozamilitarnych przygotowań obronnych (NKPPO-08 i NKPPO-09) odbywała się w sposób prawidłowy. Zbieranie danych potrzebnych do wypełnienia kwestionariuszy prowadzono w sposób formalny, poprzez kierowanie pism do kierowników komórek organizacyjnych ZUW oraz jednostek samorządu terytorialnego, administracji zespolonej i przedsiębiorców. Przyjęty sposób ankietowania respondentów zapewnił terminowe i zgodne z metodyką opracowanie dokumentu.....

Ad. 3) Przygotowanie elementów systemu obronnego państwa, umożliwiające mobilizacyjne rozwinięcie Sił Zbrojnych RP

Zespół stwierdził, że przygotowania do realizacji akcji kurierskiej w Województwie Zachodniopomorskim prowadzone są zgodnie z postanowieniami *rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej i Infrastruktury z dnia 5 lipca 2002 r. w sprawie trybu doręczania kart powołania i rozplakatowania obwieszczeń o stawieniu się do czynnej służby wojskowej*¹ i nie budzą większych zastrzeżeń.

Wyniki kontroli wskazują, że zarówno Wojewoda, starostowie jak i wójtowie (prezydenci, burmistrzowie) zapewnili odpowiednie warunki i są właściwie przygotowani do doręczania dokumentów powołania, w przypadku zarządzenia ćwiczeń wojskowych w trybie natychmiastowego stawiennictwa, a także w razie ogłoszenia mobilizacji i wojny.

Sposób planowania i organizacja akcji kurierskiej na terenie województwa w pełni zabezpiecza potrzeby mobilizacyjnego rozwinięcia Sił Zbrojnych RP. Nie budzi także zastrzeżeń sposób wydawania decyzji o przeznaczeniu osób do funkcji kuriera oraz posiadaczy środków transportowych, a także wystawianie wezwań do wykonania świadczeń na rzecz obrony.

W ocenie Zespołu plany akcji kurierskiej powiatów i gmin są opracowane poprawnie i w uzgodnieniu z właściwymi wojskowymi komendantami uzupełnień oraz organami policji. W planach tych określono rejony i trasy doręczeń kart powołania w gminach (miastach) oraz trasy przejazdu kurierów starostw powiatowych, niezbędne siły i środki, jak też zasady przekazywania informacji o uruchomieniu akcji, jej przebiegu i wynikach. Siły i środki przeznaczone do realizacji zadań wynikających z akcji kurierskiej są wystarczające,

¹ Opublikowane w Dz. U. Nr 122, poz. 1049

a zabezpieczenie przebiegu doręczania pakietów dokumentów powołania do gmin oraz kart powołania adresatom, pod względem planistycznym i organizacyjnym pozwala na sprawne zrealizowanie zadań. We wszystkich kontrolowanych urzędach sporządzono jednolitą dokumentację, w tym opracowano plany rozplakatowania obwieszczeń w związku z ogłoszeniem powszechnej mobilizacji, która zapewnia realizację zaplanowanych przedsięwzięć.

Ponadto dobrze oceniana jest współpraca organów administracji samorządowej różnych szczebli z terenowymi organami wykonawczymi Ministra Obrony Narodowej i właściwymi komendantami policji oraz ich przygotowanie do zapewnienia niezbędnej pomocy w zabezpieczeniu akcji kurierskiej.

W trakcie kontroli stwierdzono, że poziom wiedzy osób przeznaczonych do realizacji tego obszaru przygotowań obronnych jest zróżnicowany. Szkolenia i treningi na poziomie województwa i powiatów są planowane i realizowane na poziomie dobrym, natomiast w gminach w sposób bardzo uproszczony. Wynika to z faktu ich ograniczenia jedynie do wykładów z pominięciem ćwiczeń praktycznych. Dlatego też, celowym wydaje się zaplanowanie i przeprowadzenie okresowych szkoleń przy udziale przedstawiciela właściwej miejscowo wojskowej komendy uzupełnień, które objęłyby wszystkie osoby kierujące akcją kurierską wraz z całym stanem osobowym przewidzianym do uczestnictwa w tej akcji.

Ad. 4) Współpraca cywilno – wojskowa

Ten obszar działalności obronnej realizowany jest w szerokim zakresie i wynika z faktu obecności na terenie województwa dużej liczby jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP i wojsk sojuszniczych. Współpraca cywilno – wojskowa realizowana jest przez pracowników urzędu wojewódzkiego, administracji zespolonej oraz samorządu terytorialnego. Zakres i formy współpracy obejmują w głównej mierze działania w obszarze przygotowań do realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza, planowania operacyjnego, działalności szkoleniowej, jak też bieżące kontakty w innych obszarach przygotowań obronnych.

W ostatnich dwóch latach Wojewoda podpisał porozumienia o współpracy cywilno – wojskowej z Szefem WSzW w Szczecinie, Dowódcą 12 DZ oraz Dowódcą Wielonarodowego Korpusu Północno – Wschodniego w Szczecinie. W porozumieniach tych szczegółowo określono zakres współpracy podmiotów cywilnych i wojskowych dotyczący zadań wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania województwa oraz wspólnych przedsięwzięć realizowanych w ramach szkolenia obronnego.

Ad. 5) Realizacja na rzecz wojsk sojusznicznych zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza (HNS)

Zespół stwierdził, że problematyka przygotowania województwa do realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza (HNS) została unormowana Zarządzeniem Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 81/2009 z 27 lutego 2009 r. w sprawie funkcjonowania w województwie zachodniopomorskim systemu realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa-gospodarza. Na podstawie tego zarządzenia, Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego wydał Wytyczne z dnia 10 sierpnia 2009 roku w sprawie utrzymania systemu HNS w województwie zachodniopomorskim, które uszczegółowiły zadania dla organów administracji rządowej oraz samorządowej w realizacji zadań HNS.

Na podstawie wydanych dokumentów, w organach administracji publicznej wyznaczono osoby tworzące punkty kontaktowe ds. HNS oraz opracowano dokumentację w postaci *Instrukcji punktów kontaktowych*. Podjęte działania organizacyjne zostały także wsparte procesem szkolenia obronnego, w trakcie którego przedstawiano założenia funkcjonowania systemu HNS, akcentując szczególną rolę województwa z uwagi na rozmieszczenie infrastruktury, która może być wykorzystywana w sytuacji wprowadzania sojusznicznych wojsk na terytorium kraju. Uzupełnieniem podjętych przez urząd wojewódzki działań było opracowanie w komendach wojewódzkich policji i państwowej straży pożarnej *Planów Podziału Zadań HNS*.

W ocenie Zespołu podjęte działania w sposób właściwy wpłynęły na stworzenie warunków do realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza oraz gromadzenie informacji na potrzeby realizacji zadań HNS, zarówno w urzędzie wojewódzkim, jak i w realizujących te zadanie organach administracji publicznej. Cennym wsparciem dla tego obszaru przygotowań obronnych było podpisanie przez Wojewodę porozumień z Dowódcą Wielonarodowego Korpusu Północno – Wschodniego w Szczecinie, Szefem WSzW w Szczecinie, Dowódcą 12DZ, Komendantami Oddziałów Straży Granicznej oraz Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie. Na ich podstawie zapewniono warunki do udostępniania i wymiany informacji ujmowanych w bazach danych dotyczących HNS. Ponadto problematyce tej nadano wysoką rangę w szkoleniu obronnym, co przejawiało się między innymi w ujmowaniu stosownej tematyki w opracowywanych rocznych planach szkolenia obronnego.

Należy stwierdzić, że przygotowania do realizacji zadań wynikających z obowiązków państwa – gospodarza w Województwie Zachodniopomorskim, zapewniają realizację tych

zadań na poziomie dobrym. Tym niemniej w dalszej działalności służbowej należałoby dokonać przeglądu zadań HNS ujętych w kartach realizacji zadań operacyjnych, dostosowując je do poziomu wykonawcy oraz zakończyć prace nad tworzeniem Bazy danych na potrzeby HNS w oparciu o aplikację kompatybilną z Centralną Bazą Danych HNS umiejscowioną na szczeblu Centralnym w Zarządzie Planowania Logistyki (P4) SG WP.

Ad. 6) Przygotowanie Wojewody do kierowania województwem w systemie kierowania bezpieczeństwem narodowym

Zespół stwierdził, że przygotowanie systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym w ZUW, jednostkach organizacyjnych administracji samorządowej oraz w organach administracji zespolonej zostało unormowane *Zarządzeniem Nr 229/2010 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie ustalenia regulaminu Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na okres kryzysu, zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny oraz Zarządzeniem Nr 411/2009 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 8 września 2009 r. w sprawie stanowisk kierowania*. Na podstawie tych zarządzeń opracowano dokumentację głównego (zapasowego) stanowiska kierowania Wojewody wraz z załącznikami. W skład opracowanej dokumentacji wchodzi:

-

-

Ponadto opracowano koncepcję technicznego przystosowania oraz przemieszczenia ZUW do zapasowego miejsca pracy w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny lub w przypadku wystąpienia szczególnych zagrożeń uniemożliwiających kontynuowanie działalności w stałej siedzibie.

W ocenie Zespołu wszystkie dokumenty zostały wykonane poprawnie i uwzględniają zasady przygotowania stanowisk kierowania Wojewody wynikające z *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym*². Zadania w zakresie przygotowania do przemieszczenia oraz zapewnienia funkcjonowania Wojewody Zachodniopomorskiego na stanowiskach kierowania zostały uwzględnione w kartach realizacji zadań operacyjnych, opracowywanych przez poszczególnych dyrektorów komórek organizacyjnych ZUW.

Wytworzona dokumentacja umożliwia wykonanie przez Wojewodę i urząd wojewódzki zadań związanych z przygotowaniem systemu kierowania województwem.

² Dz. U. Nr 98, poz. 987

Kierownicy służb zespolonych w województwie (komendy policji i państwowej straży pożarnej) opracowali dokumentację na podstawie zarządzeń właściwych komendantów oraz regulaminów organizacyjnych komend na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny. Stanowiska kierowania przygotowywane są w oparciu o własne obiekty, bez potrzeby uruchamiania świadczeń rzeczowych. Należy podkreślić wysoki poziom opracowanych dokumentów w jednostkach organizacyjnych policji.

W urzędzie Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego zadania związane z przygotowaniem stanowisk kierowania są realizowane na podstawie *Uchwały Nr 412/09 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 6 kwietnia 2009 r.* Dokumentacja głównego stanowiska kierowania zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w stałej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy, przygotowana na okres wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny jest wykonana poprawnie. Ponadto w jej skład wchodzi listy intencyjne podpisane przez Marszałka Województwa z jednostkami organizacyjnymi, na bazie których udostępniane będą obiekty na potrzeby stanowiska kierowania.

W większości kontrolowanych urzędów szczebla powiatowego i gminnego, organizuje się główne stanowiska kierowania w stałych siedzibach i w zapasowych miejscach pracy. Dokumentacja przygotowania stanowisk kierowania oraz funkcjonowania organów wykonawczych samorządu terytorialnego na tych stanowiskach opracowana została na podstawie wzoru przedstawionego podczas szkolenia obronnego w urzędzie wojewódzkim. Umożliwia ona funkcjonowanie organów i obsługujących ich urzędów, jednakże wymaga uzupełnień i poprawek, szczególnie w urzędach gmin.

Ad. 7) Przygotowanie koncepcji stałego dyżuru na potrzeby kierowania województwem

System stałych dyżurów w Województwie Zachodniopomorskim został zorganizowany na podstawie *Wytycznych Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 listopada 2005 r. w sprawie stałych dyżurów*. W oparciu o ten dokument w urzędzie wojewódzkim, kontrolowanych urzędach samorządu terytorialnego oraz komendach policji i państwowej straży pożarnej wydano stosowne wewnętrzne zarządzenia i decyzje regulujące problematykę stałych dyżurów.

Przyjęta koncepcja organizacyjna została oparta na przekazie informacji pomiędzy szczeblem wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zgodnie z *Wytycznymi...* systemem stałych dyżurów objęci zostali Wojewoda Zachodniopomorski, Marszałek Województwa

Zachodniopomorskiego, starostowie powiatów, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast, organy niezespólonej administracji rządowej, kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, kierownicy podległych i nadzorowanych jednostek organizacyjnych, przedsiębiorcy oraz inne jednostki organizacyjne i organizacje społeczne.

Dokumentacja stałego dyżuru została opracowana w oparciu o *Wytoczne...* i obejmuje *Instrukcję działania stałego dyżuru*, która określa jego cel, procedury uruchamiania i odwoływania, a także zadania osób funkcyjnych wchodzących w skład systemu stałego dyżuru, *Dziennik ewidencji informacji*, *Dziennik meldunków*, *Książkę przyjętych i przekazanych sygnałów*, skład osobowy stałego dyżuru, grafik pełnienia dyżuru, *Plan powiadamiania o obowiązku niezwłocznego stawienia się w miejscu pracy*, wykazy telefonów instytucji nadrzędnych, współdziałających i podległych oraz wykaz kurierów. Dodatkowym uzupełnieniem dokumentacji są mapy oraz plakietki do oznaczenia osób funkcyjnych. Należy stwierdzić, że sposób wykonania dokumentacji jest poprawny i umożliwia realizację zadań stałego dyżuru.

Problematyka stałego dyżuru została ujęta w planach szkolenia obronnego. Szkolenia prowadzone są zarówno w formie wykładów tematycznych, jak i treningów praktycznych. Dokumentacja szkoleniowa jest właściwie przechowywana i systematycznie uaktualniana.

W opinii Zespołu Kontrolnego przyjęta koncepcja systemu stałych dyżurów, jego organizacja i funkcjonowanie w Województwie Zachodniopomorskim zapewnia realizację postawionych przed nim zadań.

Ad. 8) Planowanie i realizacja zadań gospodarczo – obronnych

.....
.....

W zakresie przygotowania publicznej i niepublicznej służby zdrowia na potrzeby obronne państwa, kontrolowane jednostki, komórki organizacyjne oraz placówki ochrony zdrowia, bezpośrednio podległe i nadzorowane przez Wojewodę, marszałka województwa, jak i samorząd terytorialny (starostwa powiatowe, urzędy miast), posiadają ujednolicony, spójny koncepcyjnie, tematycznie i zadaniowo system planistyczny opracowany na podstawie wytycznych i zaleceń Ministra Zdrowia.

Zawartość merytoryczna poszczególnych planów placówek służby zdrowia prezentuje zróżnicowany poziom. Wynika to z faktu, iż w czasie prowadzenia czynności kontrolnych, wszystkie organy były w trakcie opracowania nowej dokumentacji planistycznej po znowelizowaniu przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie*

*warunków i sposobu przygotowania oraz wykorzystywania publicznej i niepublicznej służby zdrowia na potrzeby obronne państwa oraz właściwości organów w tych sprawach*³.

Szpitaly poddane kontroli posiadają opracowane plany ewakuacji, które zawierają wszystkie niezbędne ustalenia wynikające z obowiązujących aktów prawnych. W związku z zamianą płynu Lugola na tabletki jodku potasu, aktualizacji wymagają *Plany dystrybucji preparatów stabilnego jodu na wypadek zdarzeń radiacyjnych*, jak również sposób określania potrzeb w odniesieniu do grup ryzyka.

Dokumentacja przygotowań jednostek organizacyjnych służby zdrowia na potrzeby obronne państwa prowadzona jest w sposób staranny i przejrzysty, pracownicy odpowiedzialni za problematykę obronną poza nielicznymi przypadkami, wykazują duże zaangażowanie oraz prezentują właściwy poziom wiedzy w zakresie zagadnień obronnych. Niemniej stwierdzono zbyt ograniczone włączanie się organów założycielskich placówek służby zdrowia w realizację przedsięwzięć związanych z ich przygotowaniem na potrzeby obronne państwa. Dlatego też, widzi się potrzebę zwiększonego zaangażowania, nadzoru i kontroli realizacji zadań w poszczególnych jednostkach organizacyjnych służby zdrowia.

Zespół stwierdził, że urząd wojewódzki przy współpracy z organami założycielskimi jednostek publicznej i niepublicznej służby zdrowia, nakładając zadania obronne uwzględnia rzeczywiste możliwości i potrzeby poszerzania łóżkowej bazy szpitalnej i tworzonych Zastępczych Miejsc Szpitalnych.

Zakres i sposób planowania i realizacji zadań związanych z utrzymywaniem rezerw państwowych (nielicznych zestawów medycznych utrzymywanych jeszcze poza magazynami ARM) nie budzi zastrzeżeń.

Ad. 9) Planowanie i organizacja świadczeń na rzecz obrony

Podstawą do realizacji tego obszaru przygotowań obronnych na terenie województwa jest *ustawa z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej*⁴ oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze dotyczące świadczeń na rzecz obrony, którymi są *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie*:

- *świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju*⁵;
- *świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju*⁶;

³ Dz. U. Nr 143, poz. 1515, z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2004r. Nr 241, poz. 2416 z późn. zm.

⁵ Dz. U. Nr 229 poz. 2307 z późn. zm.

⁶ Dz. U. Nr 181 poz. 1872 z późn. zm.

– świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny⁷.

Na tej podstawie w urzędach samorządu terytorialnego opracowano *Plany świadczeń osobistych przewidzianych do realizacji w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, Plany świadczeń rzeczowych przewidzianych do realizacji w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny*, rejestry wydanych decyzji w sprawie świadczeń na rzecz obrony oraz plany wykorzystania świadczeń na rzecz danego organu. Ponadto wykonywano i przekazywano do ZUW roczne zestawienia dotyczące ilości i rodzaju świadczeń, które pozwoliły opracować wymagane zbiorcze wykazy świadczeń przewidzianych do realizacji na obszarze województwa.

W planowaniu świadczeń osobistych w stosunku do osób przewidzianych do realizacji akcji kurierskiej (polegającej na doręczaniu dokumentów powołania do czynnej służby wojskowej oraz wezwań do wykonania świadczeń) organy samorządu terytorialnego w pełnym zakresie stosują ustawową możliwość wykorzystania posiadanych przez te osoby środków transportowych.

Nie budzi zastrzeżeń realizacja spraw związanych z odwołaniami od wydanych decyzji administracyjnych w sprawie przeznaczenia do wykonywania świadczeń osobistych oraz rzeczowych na rzecz obrony. Niewielka liczba odwołań jest wynikiem bardzo dobrego typowaniu osób oraz rzeczy ruchomych i nieruchomości przeznaczonych do świadczeń. Stwierdzono jednakże przypadki wydawania decyzji w sprawie świadczeń z pominięciem zawiadamiania stron o wszczęciu postępowania administracyjnego, co może skutkować wnoszeniem skutecznych odwołań od nałożonych decyzji.

W ocenie Zespołu poziom wiedzy w zakresie planowania i organizacji świadczeń na rzecz obrony w kontrolowanych jednostkach organizacyjnych jest na poziomie dobrym.

Ad. 10) Uwzględnianie potrzeb obronnych w planach zagospodarowania przestrzennego

Ad. 11) Przygotowanie rezerw osobowych na potrzeby wykonywania zadań obronnych

Problematyka reklamowania z urzędu i na wniosek zasadniczo prowadzona jest w województwie poprawnie, chociaż na zróżnicowanym poziomie. Zespół stwierdził bardzo wysoki poziom realizacji reklamowania w urzędzie wojewódzkim, gdzie na podkreślenie zasługuje wzorowa współpraca pomiędzy Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania

⁷ Dz. U. Nr 203 poz. 2081 z późn. zm.

Kryzysowego, a Biurem Organizacji i Kadr. Natomiast w jednostkach organizacyjnych samorządów terytorialnych proces reklamowania realizowany była na zróżnicowanym poziomie, od bardzo wysokiego (Urząd Marszałkowski) do często niezadowolającego w samorządzie gminnym. Wynikało to głównie z braku uregulowania tej problematyki w regulaminach organizacyjnych urzędów (miast, gmin), a także brak jej uszczegółowienia w zakresach czynności pracowników wyznaczonych do jej prowadzenia.

W formacjach umundurowanych proces reklamowania przebiegał bez zastrzeżeń, pracownicy realizujący przedmiotową problematykę prezentowali bardzo wysoki poziom wiedzy merytorycznej jak również wykazywali się własną inicjatywą, co znalazło przełożenie w należytocie opracowanej (w wielu przypadkach dodatkowej) dokumentacji. W jednostkach policji prawidłowo określono niezbędne potrzeby w aktualnych etatach czasu „W” oraz właściwie zaplanowano i zapotrzebowano w wojskowych komendach uzupełnień uzupełnienie do ich pełnej obsady. Przestrzegano przy tym zasad, terminów i trybu reklamowania osób z urzędu i na wniosek, w tym wypełniano obowiązek powiadamiania zainteresowanych o reklamowaniu. Nie budzi również zastrzeżeń proces uzgadniania oraz przygotowania do nadania przydziałów organizacyjno – mobilizacyjnych do służby w jednostkach czasu „W”, w tym również do powotworzonych wewnętrznych komórek organizacyjnych. Podobnie, bezproblemowo prowadzono postępowania reklamacyjne i reklamowanie osób w jednostkach państwowej straży pożarnej.

W ocenie Zespołu, zasadnym wydaje się uregulowanie problematyki reklamowania od obowiązku służby wojskowej w regulaminach organizacyjnych urzędów wszystkich szczebli poprzez umieszczenie zapisu o jej realizacji w zakresach działania komórek właściwych w sprawach obronnych lub kadrowych, a także w zakresach czynności wytypowanych stanowisk pracy oraz określenie zasad dotyczących przepływu informacji między nimi o danych osobowych. Ponadto, należy dokonać reklamowania z urzędu wszystkich osób podlegających (z mocy prawa) tej procedurze, przeprowadzić wnikliwe analizy potrzeb osobowych pod kątem realizacji zadań w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, a także wystąpić do wojskowych komendantów uzupełnień o reklamowanie na wniosek osób niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania urzędów w czasie podwyższania gotowości obronnej państwa.

W nielicznych przypadkach stwierdzono również brak znajomości znowelizowanych unormowań prawnych w tym zakresie, co wskazuje na potrzebę włączenia problematyki reklamowania do cyklicznych przedsięwzięć szkoleniowych.

Ad. 12) Realizacja procesu przygotowań jednostek przewidzianych do militaryzacji

.....

.....

.....

Ad. 13) Przygotowanie szczególnej ochrony obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa

.....

.....

.....

Ad. 14) Planowanie i realizacja szkolenia obronnego

Zespół stwierdził, że realizacja szkolenia obronnego w latach 2008 – 2010 prowadzona była na podstawie *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie szkolenia obronnego*⁸ oraz wytycznych wydawanych przez Ministra Obrony Narodowej. Na ich podstawie corocznie sporządzano *Wytyczne Wojewody Zachodniopomorskiego do szkolenia obronnego*, które kierowano do jednostek samorządu terytorialnego. W dokumentach tych każdorazowo dokonywano oceny stanu realizacji szkolenia obronnego w województwie za ubiegłe lata i na ich podstawie określano cele szkoleniowe na kolejny rok. Ponadto ujmowano w nich przedsięwzięcia szkoleniowe w postaci wyciągu z *Planu szkolenia obronnego województwa zachodniopomorskiego*.

.....

.....

.....Na szczeblu samorządu terytorialnego skutkowało to opracowywaniem programów i planów szkolenia obronnego w sposób bardzo ogólny, z tematyką szkoleniową nie dostosowaną do poziomu danego organizatora szkolenia obronnego, jego roli i miejsca w systemie obronnym województwa. Stwierdzono również przypadki bezpośredniego przepisywania załączonego wyciągu z *Planu szkolenia* ...

W ocenie Zespołu wdrożony proces szkolenia obronnego zwłaszcza w jednostkach samorządu terytorialnego wymaga ponownej analizy pod kątem jego dostosowania do rzeczywistych potrzeb. Ponadto dodatkowego uregulowania wymaga włączenie komendantów powiatowych i miejskich (policji i straży pożarnej) w proces szkolenia obronnego.

Ad. 15) Kontrola realizacji zadań obronnych

Planowanie, organizowanie i realizacja kontroli problemowych wykonywania zadań obronnych w urzędzie wojewódzkim w latach 2008–2010 odbywało się zgodnie z ustaleniami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych*⁹.

Zespół stwierdził, że w urzędzie wojewódzkim system kontrolny oparto na dwóch etapach: w pierwszym (2005–2009) objęto kontrolą wszystkie jednostki samorządu terytorialnego i wojewódzkiej administracji zespolonej oraz wybrane komórki organizacyjne ZUW, w drugim zakres ten został poszerzony o powiatowe inspekcje, straże i służby. Takie rozwiązanie stwarza możliwości określenia stanu przygotowań obronnych w sposób cykliczny i usystematyzowany.

Protokoły pokontrolne kontroli zarządzanych przez Wojewodę stanowią bardzo dobrą podstawę do oceny realizacji zadań obronnych w województwie, jak też do podejmowania stosownych decyzji mających na celu usprawnienie systemu przygotowań obronnych.

Ad. 16) Praktyczne sprawdzenie wybranych elementów systemu obronnego

Praktyczne sprawdzenie uruchamiania i funkcjonowania systemu stałych dyżurów odbyło się w dniu 18 maja 2010 r. i przebiegło zgodnie z planem. Sygnał przekazany przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa został odebrany w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego i zapoczątkował proces uruchamiania stałego dyżuru w województwie. Odkodowanie zadania oraz uruchamianie stałych dyżurów w podległych i nadzorowanych jednostkach organizacyjnych przebiegło sprawnie. Ostatecznie system stałych dyżurów w Województwie Zachodniopomorskim uzyskał pełną gotowość do działania w ciągu trzech godzin.

Osoby odpowiedzialne za organizację i funkcjonowanie systemu stałych dyżurów, jak również wchodzące w skład jego obsad, posiadają wymaganą wiedzę teoretyczną, jednakże, w niektórych przypadkach widoczny był brak doświadczenia praktycznego. Przykładem tego jest m.in. nie potwierdzanie źródła pochodzenia przyjmowanego sygnału oraz zapominanie o wypełnianiu dokumentacji stałego dyżuru. Kwestia ta dotyczyła jednak wyłącznie szczebla gminnego.

Miejscem pełnienia stałego dyżuru są wyznaczone pomieszczenia komórek organizacyjnych zajmujących się sprawami obronnymi i zarządzania kryzysowego,

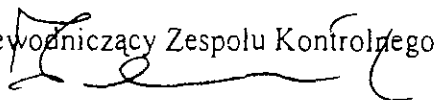
⁹ Dz. U. Nr 16, poz. 151 z późn. zm.

sekretariaty, jak też powiatowe i gminne centra zarządzania kryzysowego. W komendach policji oraz państwowej straży pożarnej rolę stałego dyżuru pełnią funkcjonujące całodobowo służby dyżurne. Stanowiska stałego dyżuru wyposażone są w łączność telefoniczną, faksową, internetową, radiową oraz niezbędny sprzęt biurowy.

WNIOSKI I ZALECENIA ZESPOŁU KONTROLNEGO

1. **Województwo Zachodniopomorskie realizuje przygotowania obronne w sposób zapewniający dobre warunki do wykonania zadań obronnych w czasie pokoju oraz w czasie podwyższania gotowości obronnej państwa. Kadra kierownicza kontrolowanych komórek organizacyjnych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, administracji zespolonej, przedsiębiorców i organów samorządu terytorialnego właściwie rozumie wagę przygotowań obronnych, za których realizację odpowiada Wojewoda.**
2. Przyjęty sposób ustalania jednolitego zakresu przedmiotowego i podmiotowego realizacji zadań obronnych w dokumentach normatywnych jest prawidłowy i daje podstawy do właściwego wykonywania zdecydowanej większości zadań obronnych w województwie. Niemniej należy określić sposób korzystania z tych dokumentów przez administrację zespoloną, przedsiębiorców i organy samorządu terytorialnego, tak aby stanowiły merytoryczne wsparcie dla organizatorów przygotowań obronnych.
3.
4. W planowaniu dalszej działalności obronnej w Województwie Zachodniopomorskim należy szczególną uwagę zwrócić na:
 - a) funkcje koordynacyjne Wojewody Zachodniopomorskiego w przygotowaniu stanowisk kierowania i służby zdrowia przez samorząd terytorialny, militaryzacji oraz szkolenia obronnego;
 - b) wsparcie organów samorządu terytorialnego w prawidłowym zrozumieniu i właściwym wdrażaniu wszystkich zadań wynikających z wydanych aktów prawnych, jak też aktów kierowania wydanych przez Wojewodę;
 - c)

Szczegółowe uwagi ujęte w protokole należy realizować na bieżąco, a wynikające z nich zadania ujmować w dokumentach planistycznych i organizacyjnych wykonywanych na kolejne lata.

Przewodniczący Zespołu Kontrolnego

Marcin IDZIK

Podpisy osób wchodzących w skład Zespołu Kontrolnego:

.....

.....

Za zgodność

Dokument nie zawiera treści, których nieuprawnione ujawnienie mogłoby spowodować szkodę interesu państwa, interesu publicznego lub prawnie chronionego interesu obywateli lub jednostki organizacyjnej

Zweryfikowano na zgodność z ustawą o ochronie danych osobowych

15.11.2010
data, podpis

M. M. Vento
data

podpis

KIEROWNIK ODDZIAŁU
w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

Tomasz Pawnuk